26ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7192 — 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1909 — ՈՒՐԲԱԹ

17 Septembre 1909 — 26me année — N 7192

"ԱՐԵՒԵԼՔ„
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան	80	Ղ.
» » վեցամսեայ	45	»
Դուրսը համար տարեկան	100	»
» » վեցամսեայ	60	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	25	Fr.
» » վեցամսեայ	29	»

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

10 PARAS

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌كین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons/ple, Galata

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

ՄԻՇՏ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Զարմանալի է՝ սա հայ ազգը իր բոլոր մանր ու խոշոր ղեկավարներով, հետեւորդներով և մանաւանդ բոլոր կազմով։

Տարիներ բոլորեցան, սերունդներ եկան ու գացին, բայց դեռ սա օրհնեալ նաղովրեցիին կողմէ հայ կուրծքին վրայ բացուած վէրքը, «Երուսաղէմայ խնդիրը», չդոցուեցաւ։

Հայերը կը պարծենան թէ Երուսաղէմի մէջ բաժին ունին. չեմ գիտեր ի՞նչ չահած են։ Իմ կարծիքովս, այդ իսրայելացիներու մայրաքաղաքին մէջ լատիններէ, օրթոտոքսներէ ու Հայերէ զատ ոչ ոք ունի սրբավայր. Աստուածնիդ սիրէք ըսէք ինծի՝ դաւանական կամ կրոնական տեսակէտէն ի՞նչ չահ ունինք գոնէ մենք Հայերս, բացի վնասէ ու կարգ մը բուլումպաճի վարդապետներու հանած խայտառակութիւններէն։ Ցուցուցէք մեզի որ գոնէ քիչ մը հոգինիս զովանայ ու հանգիստ քնանք։

Կրնա՞ք ըսել թէ Եւրոպայի մեծ մասը ու Ամերիկայի բոլոր քրիստոնեայ զանգուածը ի՞նչ կը կորսնցնէ երբ այդ Սուրբ կոչուած երկրին վրայ ափ մը հող չունի։

Քրիստոնեայ ժողովուրդները իրենց եկեղեցիներուն դրամը պահ կուտան չահաւէտ տեղեր ու անոնց տոկոսով հրաշք ներ կը գործեն, ծառայելով կրօնի և ծառայելով միանգամայն մարդկութեան՝ սքանչելի առիթներով։ Գոնէ հոս սերունդներ կը դաստիարակուին ու կը կրթուին, չնայելով որ արդէն կառավարութիւնը միլիոններ կը յատկացնէ այդ նպատակին։

Արդ՝ պէտք է ժամանակը հասած նըկատել ու այդ դժուարալուծելի գորգեան հանգոյցը մէկ հարուածով լուծել առանց մտածելու ու ժամանակ կորսնցնելու։ Շիտակը մենք մեծով պզտիկով ապուշ ազգ մըն ենք. մեզի ոչ խրատ փարա կ'ըսէ, ո՛չ ծեծ։ Օր ցորեկով ռուս աւազակներ մեր էջմիածնայ մայր տաճարը մտան, գրաւեցին բոլոր Ռուսիոյ մէջ գտնուած եկեղեցիները, դեռ չզգաստացանք։ Իսկ Տաճկաստանի մէջ մեր կռատուն դարձած փայլուն եկեղեցիները, իրենց թանկագին սպասներով, դարեր շարունակ կողոպտուեցան ու նորէն խեղճ ազգայիններուն կռնակէն չէնցան. դէպքերը կրկնուեցան ու դարձեալ մեր կղերականները, այդ չահամոլ քուրմերը, օ՛ֆ մը անգամ չըրին, քանի որ իրենց քսակէն ոչինչ կ'ելլէր։

Հիմա, մտիկ ըրէք. եթէ այդ բոլոր զարդերն ու անօթները դրամի վերածէին, ու եւրոպական դրամատուները ի պահ դնէին կամ արտասահմանի մէջ ո և է կերպով չահու դրուէին՝ չմնք խորհիր թէ մէկ հատիկ Հայ մը պիտի չգտնուէր որ դրել կարդալ չի գիտնար, որովհետեւ այդ հակայ հարստութիւնները որ յումպէտս վատնուեցան՝ բոլորը փճացան ու մենք ողբալէ զատ ոչինչ ըրինք։ Ա՛լ հերիք է։ Թող ոսկիէ ու արծաթէ սկիհներու տեղ բիւրեղեայ գեղեցիկ անօթներ ստեղծուին. եթէ Քրիստոս չի հաճիր բիւրեղեայ անօթներու մէջ պատարագել՝ երթայ բարո՛վ։ Սակայն քրիստոնէութիւնը ինքնին այնքան պարզ է որ՝ չենք կրնար մտածել թէ այդքան խստապահանջ պիտի ըլլայ։ Դալով Երուսաղէմին, քանի դարլման այդ սրբավայրերը մեզ ո՛չ Սպիտակ Զարերուն անարգ միառմներէն ազատ կացուցին, ո՛չ ալ մեր դրացի մոլեռանդ խուժանին հակցուցին թէ՝ մենք միեւնոյն հողին, օդին, միջավայրին ու մթնոլորտին զաւակներն ենք. թէ՝ Քրիստոսի ու Մահմատի դաւանանքներուն տարբերութիւնը թոյլ չիտար որ մարդիկ Աստուծոյ պատկերը եղծանեն, սպանեն, պղծեն, թալեն ու աւերեն. թէ՝ ամենուս շնչը մէկ է. թէ՝ Եւրոպան առամները սրած մեզ կլլելու պատրաստ է։ Բանի որ այսպէս մենք պարզ կերպով չենք կրնար ուրանալ այդ եղածներուն օգտակարութենէ զուրկ ըլլալը, լաւ է որ ժամանակ մըն ալ փոխենք մեր ընթացքը։ Թող ինչ կ'ըսէ ըսէ մեզի ամբողջ աշխարհ՝ չլսենք, քանի որ անոնք մեզի ամբողջ քսան դար չի լսեցին։

Թուրքիան հիմա նոր փուլի մը մէջ կը մտնէ. Նախորդ Սուլթանը ազրուկի մը պէս երկրին հիւթը ծծեց. նոր կառավարութիւնը որքան ալ բարի ըլլայ՝ անկարելի է որ կրթական հարցը կարենայ բաղձալի կերպով լուծել. ամէն ոք թող իրեն ինկած բաժինը ընէ. լաւ է որ մենք Հայերս մեզի համար մտածենք։

Աշխարհի ամէն կողմերէ Հայերուն կարծիքը առնուի և մէկ անգամէն Երուսաղէմի մէջ Հայերուն բոլոր ունեցածները մինչեւ փոշիները մաքրող աւելը, իր ըմբոստ ու ընդդիմադիր վարդապետներովը մէկտեղ ածուրդի հանել ու այդ գոյացած դրամը արտասահմանի մէջ չահագործել հայ ազգին անունով և գործածել միայն ու միայն երկրին մէջ վարժարաններ բանալու, և անոնց ղեկը յանձնելու Միացեալ Ընկերութեանց, որպէս զի բոլոր օսմանցի Հայերը մէկ տեսակ կրթութիւն առնեն։ Ուրիշ կերպով անկարելի է, որովհետեւ մերկ ու անօթի գաւառացին չի կրնար վարժապետի տարեկան վճարել, բայց ուզէ չուզէ իր տղան վարժարան պիտի ղրկէ։ Ահա ճշմարիտ և օգտակար լուծումը «Երուսաղէմի» խնդրոյն և անոր չահաւոր լուծումը։

Լoրեն — ՅԱԿՈԲ ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԵՒ „ԹԱՆ"Ի ԿԱՐԾԻՔԸ

Թանի Կ. Պոլսոյ թղթակիցը կը գրէ.— Վերջերս խօսած էի օսմանցի Յոյներուն և կառավարութեան միջեւ տիրող ձգտեալ յարաբերութեանց վրայ։ Յոյները կը նախանձէին Հայերէն, ըսելով թէ Հայերը աւելի կը նպաստաւորուէին կառավարութենէն։ Այսօր Հայերը այնքան դժգոհ են որ իրենց հոգեւոր պետը ստիպուեցաւ հրաժարիլ։ Ինչութիւն մը կատարելի ճշմարիտ պատճառը հակնալու համար իրերու այդ վիճակին, որ հեռացնեսէ կը ծանրանայ, և իմ քննութեանս մէջ սա եզրակացութեան յանգեցայ թէ կղզիացած միջադէպերու մէջ պէտք չէ փնտռել կառավարութեան բռնած ընթացքին շարժառիթը, որ անհնար կը թուի թէ՝ Յոյներուն և թէ Հայերուն, այդ երկու կարեւոր տարրերը կայսրութեան՝ Թուրքերէն յետոյ։ Կառավարութիւնը չուզեր ճանչնալ այն սկզբունքը, զոր Պատրիարքարանները իրենց օգտին կը գործածեն՝ իրենց հօտին չահերուն վերաբերեալ ամէն գործերու մասին միջամտելով, հոգ չէ թէ այդ գործերը կրօնական կամ ոչ-կրօնական ըլլան։ Կառավարութիւնը Պատրիարքարաններէն կը պահանջէ իրենց եկեղեցական իրաւասութեան սահմաններէն դուրս չելլել։ Պատրիարքարանները առաջ կը քշեն Սուլթաններու կողմէ չնորհուած առանձնաշնորհումները ֆէրմաններով, պէրաթներով և ահնամէներով։ Կառավարութիւնը չի ժիտեր այդ տառանձնաշնորհումները, բայց կը յայտարարէ թէ միապետ և բռնակալ Սուլթաններու կողմէ տրուած առանձնաշնորհումները անրրաժեշտ էին՝ քրիստոնեաներու կեանքն ու ինչքերը երաշխաւորելու համար։ Այսօր սակայն ամէնուն համար հաւասար եղող արդարութեան առջեւ, հարկ չկայ այդ առանձնաշնորհումներուն դիմելու, մանաւանդ եկեղեցական խնդիրներու առթիւ։ Դալով Հայոց Պատրիարքին հրաժարականին պատճառներուն պէտք է գիտնալ որ իր ընտրուած օրէն ի վեր ազգու դիմումներ ըրած է՝ որպէս զի Ատանայի ջարդին պարագլուխները, թալանողները, հրձիգները և մարդասպանները օրինակելի պատիժի ենթարկուին։

Պատրիարքը բացարձակ խոստումներ ստացաւ։ Նոյն իսկ կառավարութիւնը յայտարարեց թէ Ատանայի Հայերը մատ չունէին ջարդերուն մէջ և թէ անիրաւաբար անոնց վերագրուած էին անջատողական գաղափարներ։ Սակայն Հայեր ձերբակալուեցան Ատանայի մէջ և Պատերազմական Ատեանը մահուան դատապարտեց անոնցմէ մէկ քանին։ Պատրիարքարանի կողմէ եղած բողոքներուն վրայ, կառավարութիւնը խոստացաւ որ ուրիշ ոչ է Հայ չպիտի կախուէր առաջին անգամ կախաղան հանուած Հայերէն զատ։ Եւ ահա ուրիշ հինգ Հայեր ալ դատապարտուեցան օրինաւոր ինքնապաշտպանութիւն ըրած ըլլալնուն համար։ Հայերը կ'առարկեն թէ խռովութեանց պարագլուխները բաւարար պատիժներ չեն կրած։ Ատանայի նախկին կուսակալ Ճէվատ պէյ վեց տարի անպաշտօն վիճակի և ամբողջ կեանքին մէջ հանրային պաշտօններ չվարելու դատապարտուեցաւ, բաւական կորով ցոյց տուած չըլլալուն և գործուած նախճիրներուն ծաւալումին նպաստելուն համար. Ատանայի զինուորական նախկին հրամանատար Մուսթաֆա Բէյմի փաշա երեք ամսուան բանտարկութեան և Ատանայէն դուրս բռնակելու դատապարտուեցաւ. Իթիսալ լրագրին տնօրէն Իսան Ֆիքրի դատապարտուեցաւ ոեւէ լրագիր չհրատարակելու Ատանայի մէջ. Ատանայի երեւելի մը, Պաղատարիզատէ Ապտիւլ Գատէր, անպարտ արձակուեցաւ, և որովհետեւ իր անգթութեամբը համբաւ հանած էր, պարտի քաղաքէն հեռանալ և երկու տարի Հիճազ բնակիլ։ Դալով Ճէպէլը Պէրէքէթի կառավարիչ Ասաֆ պէյի, անպարտ արձակուեցաւ։

Այս պատճառներով է որ Հայոց Պատրիարքը հրաժարած է, որոշած ըլլալով իր հրաժարականը ետ առնել այն ատեն միայն երբ կառավարութիւնը իր գործերով ապացուցանէ անկեղծութիւնը և նկատի առնէ Պատրիարքարանի արտօնները։

Պատրիարքին հրաժարականը և իր որոշումը՝ զայն ետ չառնելու համար, եթէ իր պահանջումներուն գոհացում չտրուի, ծանրակշիռ բաներ են ինքնին։ Կառավարութիւնը իրար անցնելու երեւոյթ չունի, որովհետեւ, ինչպէս վերը ըսի, ոկզբունքի խնդիր մը կայ, և տեղի տալով չէ որ սկզբունքը մէկ կողմ պիտի դրուի։ Թուրք թերթերուն մեծ մասը Հայոց Պատրիարքին կը խնդրեն մեծ խոհեմութեամբ և չափաւորութեամբ գործել, բայց միւս կողմէ կառավարութենէն կը խնդրեն աւելի բարեացակամութեամբ չարժիլ հայ Եկեղեցիի հոգեւոր պետին նկատմամբ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ.— Էնճումէն Էյալէթի՝ Դաւրէժի քաղաքական քլուպը հեռաւեալ հեռագիրը ուղղած է Թան լրագրին.— Հակառակ ռուս դեսպանատան կողմէ Պարսկաստանի դաշինքին և տէրութեանց տրուած սպառնալիքներուն և Անգլիոյ ու Ռուսիոյ հիւպատոսներու երաշխաւորութեանը՝ Էնճիւմէն Էյալէդիի նկատմամբ, ռուս զինուորները փոխանակ չափ մը դնելու իրենց բռնաբարութեանց, կ'աւելցնեն իրենց ապօրէն միջամտութիւնները։ Կառավարիչին բացակայութեանը միջոցին հանրային ապահովութիւնը երաշխաւորելու պատրուակով շատ մը ծայրայեղութիւններ գործելէ ետքը, ռուս զինուորները, կառավարչին ներկայութեանը, կը շարունակեն միևնոյն կերպով վարուիլ։ Վերջերս, առանց կառավարչին գիտութեանը, Խազալներու խուբ մը երկու թնդանօթներով Դարաճա-Տաղ զրկեցին՝ Բաքիմ խանի մօտ իրենց պահանջումները կրկներու համար։ Իբրև հատուցում՝ կարեւոր գումար մը առին անկէ, Դարաճա-Տաղի մէջ Ալի խանի տանը վրայ յարձակելով կողոպտեցին և անոր աղջիկը սպաննեցին։ Բազվէնի ռուսական հիւպատոսը ուղղակի կը միջամտէ ներքին գործերու։ Նախկին Շահին վայրագութիւններէն ազատողները հիմա Ռուսերուն որսը կ'ըլլան։ Ցուսահատած ենք և բռնակալութեան տակ կը կորչինք։ Եթէ մարդկային ցեղին երջանկութեանը կ'աշխատիք, միթէ մենք հոգիով ու մարմնով մարդկային ընտանիքին չենք վերաբերիր։ Ռուս զինուորներուն ներկայութիւնը տեսական անիշխանութիւն մը առաջ կը բերէ։ Մարդկութեան անունով օգնութիւն կը խնդրենք մեր ազատուելուն համար։»

ԳԵՐՄԱՆՆԵՐԸ ՀԱՒԻԴԻՒ ՄԷՋ.— Նիւ-Եորք-Հերալտ կ'իմանայ թէ Հաւիդիի գերման դեսպանը Պ. Ֆոն Զիմմէրէր, Հաւիդիի կառավարութեան հետ համաձայնուրդ, կ'աշխատի ապահովելու Բորդ-Օ-Բրէնսի մէջ գերման պանքայի մը հաստատումը, որ կոչուած է տեղը բռնելու Հաւիդիի ազգային պանքային՝ ֆրանսական հաստատութիւն մը, որուն բաժիններուն մէկ երրորդ մասը կը գտնուի Նիւ-Եորքի սեղանաւորներուն քով։ Պէրլինի մէջ Հաւիդիի դեսպան Պ. Բալիսթէն միւսը, որ երբեմն Հաւիդիի ելմտական նախարարն էր, իր աջակցութիւնը կ'ընծայէ այդ ծրագրին։ Ժամանակէ մը ի վեր Նիւ-Եորք-Հերալտ ուշադրութիւն կը հրաւիրէ Հաւիդիի մէջ Գերմաններուն ցոյց տուած գործունէութեանը վրայ, մինչդեռ միւս կողմէ Հաւիդիի կառավարութեան և ազգային պանքային միջեւ յարաբերութիւնները հեռացեալ կը դժուարանան։ Այդ դրամատան մենաշնորհներուն մէկ մասը, մանաւանդ Պետութեան հաշուոյն հասոյթներու գանձումը, յաջորդաբար ձեռքէն առնուեցան։ Նիւ-Եորք-Հերալտ դիտել կուտայ թէ Գերմանները եթէ յաջողին այդ պանքային տեղ ուրիշ մը հաստատել, Հաւիդիի մէջ իրենց ազդեցութիւնը մեծապէս պիտի աւելնայ, ուր վաճառականութեան ու ճարտարարուեստի մէջ արդէն գերազանց կացութիւն մը ունին, ուր գոյութիւն ունեցող միակ երկաթուղիին տէրն են և ուր մաքսախուսութիւնն իսկ իրենց սեպհականացուցած են։

ՀԱՐԱՒԱՅԱՑԻՆ ԱՄՊԷՐԻԱ.— Արժանդինի Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարարը հեռագիր մը ստացաւ՝ ծանուցանող թէ Բէրուի և Պոլիվիայի կառավարութիւնները հաշտութեան պայմանագիր մը կնքեցին։ Հարաւային Ամերիկայի մէջ Արգենտինի դերը հանգիստ մնաց։

ԹՈՒՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի (36)

ԺԱՆ ՏԸ ԼԱ ՀԻՐ

ՋՈՒՐԻՆ ՄԷՋ ԱՊՐՈՂ ՄԱՐԴԸ

ԱՐԿԱԾԱԽՆԴՐԱԿԱՆ ԵՒ ՍԻՐԱՅԻՆ ՎԷՊ

Ա. Ռ. Ա. Ջ Ի Ն Մ Ա Ս

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԿՂԶԻԻՆ ԴԱՂՏՆԻՔՆԵՐԸ

Դ.

Երկու Սէրերը

— Օրիորդ, կը սիրեմ ձեզ...։ Թերեւս ձեր վճիռը այնքան վերջնական չըլլայ որքան կը կարծէք այսօր...։ Պիտի սպասեմ. պիտի սպասեմ...։

Մանկամարդ աղջիկը ուզեց պատասխանել, բայց ուժը պակսեցաւ։ Մնաց որ՝ Սէվէրաք դէպի կափարիչը կը յառաջանար։ Օրիորդ դժբախտաբար չկրցաւ տեսնել Սէվէրաքի քինախնդիր ու վայրագ դէմքը, և այն խուլ խօսքերը զորս կը քրթմնջէր ան։ Եթէ երբեք ան տեսած ու լսած ըլլար, վախէն՝ ամէն ինչ պիտի պատմէր Օքսիւսի։ Այսպէս՝ առաջքը առած պիտի ըլլար եղերական դէպքերու, սոսկալի դժբախտութիւններու և անհալի աղէտներու։ Նոյն իսկ ամբողջ աշխարհի անմիջական փոփոխութեան պատճառ պիտի ըլլար։

Սէվէրաք անհետանալուն պէս, Շէղ-տ'Օռօրի մէջ փռուեցաւ ան, արմուկները ծունկերուն վրայ դրած, գլուխը ձեռքերուն մէջ, ջղային հակադրեցութեան մը մատնուած, որ կը յաջորդէ կիրքի ու կամքի մեծ տագնապներուն։ Մինչ արցունքները յամրօրէն կը հոսէին այտերէն, աչքին առջեւ կը բերէր այդ յիշատակելի օրուան անցքերը, ուր նոր կեանքի մը չուկէտը դրուած էր։ Օրիորդ հիմա կը հասկնար թէ իր անցեալը մշուշներու մէջ կորսուած էր, մշուշներ որոնք այլեւս գոյութիւն չպիտի ունենային։ Իր պատանեկութեան անհոգ ուրախութիւնը, մենաւոր կեանքի մէջ ապրող նորատի աղջկան իր անոտի մտահոգութիւնները, սեւամորթ սպասուհի Տօրայի հետ իր աղմկալից ու տղայական խաղերը, այդ ամէնը վերջացած էին ալ։ Ա...։ Խելագար կնոջ հաղորդած գաղտնիքները, ծովէն ելած երիտասարդի մը երեւումը և Սէվէրաքի խոստովանութիւնները կը ձեւացնէին այն երեք անկորնչելի սահմանները, ուր կանգ կ'առնէր հին կեանքը և կը սկսէր նոր կեանքը։ Կորուսեալ կղզիին ամայի ժայռերուն վրայ՝ մէկ քանի ժամուան մէջ՝ վաղուան կինը կը յաջողէր երէկի նորատի աղջկան, ինչպէս կ'ըլլայ բաղմամարդ քաղաքներու յորձանուտ կեանքին մէջ...։

Ու Օրիզէթ, Շէղ-տ'Օռօրի մէջ թաղուած, երկար ատեն մնաց հոն, մտովի հարցնելով թէ ի՞նչ պիտի ըլլար այդ անակնկալ դէպքերուն հետեւանքը։ Տիկին Մարթի գաղտնասացութիւններուն չնորհիւ Օրիզէթ իրազեկ կը դառնար թէ կինը սիրոյ կը նուիրուի յաճախ, իբր չարչրուած զոհ մը։ Իր կարդացած գիրքերը, ընդհակառակը, ցոյց կուտային թէ սէրը երբեմն երջանկութիւն ալ կը պարգեւէ։ Եւ ահա անոր ներհակը ցոյցած էր իր դէմ բրտօրէն, կենդանի անձերու իրականութեամբ. Օրիզէթ դժբախտ զո՞հը պիտի ըլլար Սէվէրաքի, թէ ճաճանչագեղ սիրեցեալը՝ խորհրդաւոր երիտասարդին։ Աւա՛ղ, գէթ նորէն պիտի տեսնէ՞ր այս վերջինը. հին կիսատուածներուն պէս ծովէն ելած այդ էակը...։ Ո՞ւր էր ան։ Ջուրին մէջ կ'ապրէ՞ր։ Բայց ի՞նչպէս։ Հակառակ ամէն բանի, մարդ էր ան, և իր գեղեցկութեամբ կը նմանէր այն հիանալի արձաններուն զորս Օրիզէթ տեսած էր մատենադարանը գտնուող Դիցաբանութեան գրքի մը մէջ...։ Այդ երիտասարդին երեսը չպիտի՞ տեսնէր արդեօք։

Այդ մտածումին վրայ՝ Օրիզէթ ուզեց ծովը դիտել։ Գլուխը վեր առաւ և արցունքէն թրջած աչքերը բացաւ։ Իսկոյն ճիչ մը արձակեց, և անհուն բերկրանք մը, արեգական ճառագայթի մը պէս ջերմիկ, ամբողջ մարմնոյն մէջ թափանցեց ու հոգին յագեցուց։

Օրիզէթի առջեւ, ժայռին եղերքը, ոտքի վրայ կեցած էր արծաթէ թեւերով հրաշալի երիտասարդը, ձեռքերը լեցուն՝ սքանչելի մարգրիտներով։

— Դո՞ւք էք, դո՞ւք էք, թոթովեց Օրիզէթ։

— Վերջապէս կը տեսնես զիս, գոչեց Հիքթանէր. չատոնց հոս եմ. աչքերէդ վարդագոյն մատներուդ վրայ հոսած չիթերը կը դիտէի, որոնց գոյութիւնը տառապանքի նշան է...։ Այս առտուընէ ի վեր գիտեմ այդպէս ըլլալը... որովհետեւ անծանօթ ցաւով մը կը տառապէի, մինչ ջուրի հրակէզ կաթիլներ, բոլորովին տարբեր ծովի ջուրէն, թերեւս սրտէս կը բարձրանային դէպի թարթիչներս...։

Օրիզէթ հիացումով կը դիտէր Հիքթանէրը. անոր անսովոր խօսքերը՝ երկնային երաժշտութեան մը տպաւորութիւնը կը ձգէին իր տարփուհիի ականջին վրայ։

Հիքթանէր յարեց.

—Ի՞նչ է անունդ։ Մարդու զաւակ կ'երեւաս, և մարդիկ անուն մը ունին, ինչպէս ծովու և ցամաքի բաները։ Ի՞նչ անունով կը յաջողիմ քեզ։

—Օրիզէթ կը կոչուիմ, պատասխանեց Օրիզէթ ժպտագին։

— Օրիզէթ՝ քաղցրանչիւն անուն մըն է, ծովամայրի և հովածաղիկի պէս, որուն նրբութիւնը ու փայլը ունիս...։ Օրիզէթ, այս առտու, վզիդ վրայ տեսայ մարգրիտէ մանեակ մը, խիստ փոքր ու անփայլ. քանի որ ծովու գոհարեղէններով կը սիրես զարդարուիլ, սուտնք ա՛ռ...։ Ոսկրէներու խաւին մէջ գտնուած ամէնէն գեղեցիկ մարգրիտները ընտրեցի...։ Առ զանոնք, և եթէ գոհ մնացիր, ըսէ՛ ինծի. բայց այս առտուան պէս խոյս մի՛ տար։

Այս խօսքերէն յետոյ Հիքթանէր նստաւ Շէղ-տ'Օռօրի մէջ, Օրիզէթի մօտ, և մանկամարդ աղջկան ծունկերուն վրայ տարածեց այն խոշոր ու փայլուն մարգրիտները, զորս երկու ձեռքերուն մէջ բռնած էր...։

Երկար լռութիւն մը տիրեց. Օրիզէթ յուզուած էր չփոթ ու անբացատրելի զգայութիւններով. կ'ուզէր հաղարումէկ հարցումներ ընել, գիտնալու, հասկնալու համար, ու ամէն մարդկային մտքի մէջ թաքուն եղող տրամաբանութենէ մղուած, սա պարզ հարցումը ըրաւ.

— Ո՞վ էք դուք։

—Ես Հիքթանէրն եմ, Ֆիլպերի զաւակը և Օքսիւսի աշակերտը, որոնք ցեղին վերջին շառաւիղներն են։

(Շարունակելի)

ռավարութիւնները ստորագրեր են նախա. շաւիղ բրոթոքոլը՝ սահմանագլուխի խնդրոյն կարգադրութեանը համար. ամէնէն առաջ կ'ը դունին Արժանդինի Հանրապետութեան իրաւարարութեան վճիռը։ Երկու կառավարութիւնները պիտի համաձայնին վճռի առարկայ եղող հողերու փոխանակութեամբ։

ՀԱՊՈՒՇԻՍՏԱՆ.— Եւրոպական մէկ քանի լրագիրներ Թալիթա կայսրուհին այնպէս ներկայացուցին թէ մեքենայութիւններով կ'աշխատի որ Մենելիքի թոռը ու գահաժառանգ իշխանը՝ Լիճ Ճասու գանը չբարձրանայ։ Ատիս-Ապապայէն Բարիզի թերթերուն ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ այդ լուրը սխալ է։ Կը նշմանի այն ամբաստանութեան թէ կայսրուհին ուզած է թունաւորել Մենելիքը, իշխանութիւնը ձեռք անցնելու համար։ Կ'ըսուի թէ Հապէշիստանի վեհապետին առողջական վիճակը կը բարւոքի։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ՄԱՐՈԿ.— Ակուիլէրա զօրավարին և Լարէա գնդապետին զօրախումբերը Սուք-էլ-Արպաս վերադարձան։ Մարինա զօրավարը, անոնց վերադարձը ծանուցանելով, կը պնդէ կատարուած զինուորական գործողութեանց կարևորութեանը վրայ, որոնք ցոյց տուին պետերուն կարողութիւնը ու ճարտարութիւնը և զինուորներուն դիմադրութիւնը, եռանդը և հոգեկան լաւ վիճակը։ Մարինա զօրավարը կ'ըսէ թէ, այդ գործողութեան հետևանքով, Ֆէզպանայի ամբողջ երկրամասը, որ շարժման նշաններ ցոյց կուտար, հիմա Սպանիոյ հպատակած է։

ՍՊԱՆԻՈՑ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ.— Պարսէլոնայի մէկ քանի լրագիրներ կը հրատարակեն անիշխանական Ֆէյրբէրի մէկ յայտարարութիւնը որ խուզարկուած միջոցին անոր տունէն գտնուած է։ Այդ յայտարարութեան մէջ Ֆէյրբէր կ'ըսէ. «Ամենքդ ալ համամիտ էք յեղափոխութեան ձեռնարկելու։ Մենք յեղափոխականներս, պէտք է անձնուէր ըլլանք մեր դատին. բայց երեք հարիւր ընկեր կը փնտռենք, որ մեզի պէս պատրաստ ըլլան իրենց գլուխը զոհել՝ Մատրիտ մէջ շարժումը սկսելու համար։ Կարեւոր առենին կը սպասենք, օրինակի համար ընդհանուր գործադուլ մը և կամ մայիս մէկի առջի օրը։» Ֆէյրբէր յետոյ կ'առաջարկէ սպաննել բարձրաստիճան անձերը և քանդել չէնքերը։ Հրահանգներ կուտայ համախոներուն ծածկագրութեամբ գրելու իրեն թէ զէնք, դրամ ու տինամիտ ունի՞ն։»

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԲԵՒԵՌԸ.— Անգլիական լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Սքոդ հարիւրապետը, յառաջիկայ տարուան յուլիսին, նոր արշաւանք մը պիտի կատարէ դէպի հարաւային Բեւեռ։ Այդ արշաւանքը, որ կը կազմակերպուի Շեֆիլդէն տեղական փոքրաւորութեան աջակցութեամբը, իր կայանը պիտի հաստատէ Լիտուարտ Լ. Թագաւոր երկրին տակաւին անծանօթ մէկ մասին վրայ՝ Մաք-Մուրաս-Սունտէն 650 քիլոմեթր հեռու, որ մինչեւհիմա իբրև կայարան ծառայած է բեւեռասոյզներուն։ Սքոթ հարիւրապետը կը խորհի օգտուիլ ինքնաշարժ բալիթիէ մը, լայն անիւներով, ձիւնին վրայ դիւրաւ սահելու համար։ Այդ բալիթը կը գործածուի Նորվեկիոյ մէջ։ Սքոդ հարիւրապետը կը յայտարարէ թէ այդ արշաւանքին նպատակն է հարաւային Բեւեռ հասնիլ և Անգլիոյ տպահովել այդ յաջողութեան պատիւը։ Ծախքը մէկ միլիոն ֆրանք կը հաշուուի։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Աթէնքէն առնուած վերջին լուրերու Նայելով, հաւանական է որ Թէօթօքիսի կուսակցութիւնը լուծուի, պետին հրաժարելէն ետքը։ Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Պ. Թէօթօքիս իր հրաժարականին վրայ եթէ պնդէ, կուսակիցները Պ. Վէնիզէլոսէն պիտի խնդրեն՝ որ ստանձնէ կուսակցապետութիւնը։

—Կ'ըսուի թէ Կրետէի պաշտպան չորս տէրութեանց դեսպանները ըսեր են Երկիրս Թագաւորին թէ իրենց կառավարութիւնները համամիտ են գահէն իր հրաժարմանը այն պարագային երբ սպաներուն հակառամանդրական բռնութիւնը չարունակէ իր նկատմամբ։

—Երկիրս Թագաւորը սեղան մը տուաւ նախարարներուն, բայց նախարարապետ Պ. Մավրոմիխալիս բացակայ էր։ Պ. Թէօթօքիսի յայտարարութեանց մասին Թագաւորը զարմանք յայտներ է ըսելով որ կը կարծէր թէ արդի տագնապին մէջ աւելի ուղիղ ընթացք մը պիտի ունենար ան։ Երկիրս Թագաւորը կը չարունակէ իր վստահութիւնը դակլիճին նկատմամբ, որուն կատարելապես համամիտ է։

— Սպաները, Պ. Թէօթօքիսի ընթացքէն զայրացած, բացարձակապէս հերքեր են այն լուրը թէ ընդհանուր հրամանատարութեան ջնջման օրէնքին հետևանքը պիտի ըլլայ Թագաւորին հրաժարումը։ Զինուորական կեդրոնական Յանձնաժողովը մէկ քանի անգամ գումարուեր է՝ ճշդելու բանակին ընթացքը, երբ թէ՛ քաղաքին և թէ՛ Երեսփ. Ժողովին մէջ խռովութիւններ ծագին։ Սպաները անհասկնալի կը նկատեն Պ. Թէօթօքիսի ընթացքը, քանի որ զինուորական շարժումէն շատ առաջ որոշած էր եթէ ոչ ջնջել գէթ բարեփոխել ընդհանուր հրամանատարութեան օրէնքը։

— Պ. Թէօթօքիս բնաւ չէ պատասխանած հրաժարականը ետ առնելու նպատակով իրեն ղրկուած հեռագիրներուն։

— Գնդապետ Զօրպաս, օրագրողի մը հետ տեսակցած միջոցին, բացարձակապէս յայտարարեց թէ զինուորական շարժումին մասնակցող սպաները որոշած են իրենց նպատակին հասնիլ ամէն տեսակ զոհողութիւններով։ Այդ նպատակն է, ոչ միայն երկրին ցամաքային ու ծովային զօրութեանց անմիջական վերակազմութիւնը, այլ պետութեան բոլոր ճիւղերուն վերակազմութիւնը և բարենորոգումը։ Գնդապետը յարեց թէ սպաներու մարմինը անդրդուելի պիտի մնայ բարենորոգմանց կիրառումին համար. նաև թէ իրենց պահանջումներուն հետևանքով ցաւալի դէպք մը եթէ պատահի, ներկայ ողբալի կացութիւնէն նախամեծար է։

— Աթէնքէն երէկ վերջին պահուն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ.—«Ժողովուրդը հանդարտ է, սակայն կիրքերը կը գրգռուին։ Սպաները կը սպասեն Երեսփ. Ժողովին գումարմանը։ Վեհապետին վրայ լաւ տպաւորութիւն մը գործեց այն իրողութիւնը թէ սպաները շարժման իբրև պետ կը նկատեն Եօրկիոս Թագաւորը։ Թագաւորը, իր հրաժարման վերաբերող լուրերուն առթիւ, ըսեր է թէ իր ճակատագիրը յաւէտ կապուած է Յունաստանի ճակատագրին։

— Սպաները, Երեսփ. Ժողովին մէջ կռիւներու և ժամանակի կորստեան առաջը առնելուն նպատակով, պաշտօնական յայտարարութեամբ մը ըսին թէ բնաւ պիտի չհրաժարին իրենց պահանջումներէն և թէ Երեսփ. Ժողովը պարտաւոր է ստիպողաբար քաշալերել զանոնք։

ՄԻԼԻՍԱԴՈՍՏԻՐԻՆ ՅՈՒԳԱՓԱԿԱՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Երկաթուղիներու Թագաւորին՝ ամերիկացի միլիառատէր Պ. Հէրրիմէնի մարմինը, կիրակի իրիկուն, Արտէնի գերեզմանատան մէջ ամփոփուեցաւ իր անդրանիկ որդւոյն քով՝ ժայռի մէջ փորուած տեսակ մը նկուղի մէջ։ Արարողութիւնը միջոցներ ձեռք առնուած էին, որպէս զի հանդէսը պահէ իր անհատական հանգամանքը։ Արարողութիւնը կատարուած եկեղեցիին չրջակայքը գրաւած էր ոստիկանութիւնը։ Պ. Բիրբընդ Մորկէն և ուրիշ նշանաւոր սեղանաւորներ ներկայ էին։ Մասնաւոր հրամանով մը ժամ 3½-ին մէկ վայրկեանի չափ կեցան բոլոր այն կառախումբերը որոնք կ'երթեւեկեն Պ. Հէրրիմէնի վարած գիծերուն վրայ՝ իբրեւ յարգանքի նշան մը վախճանելին յիշատակին։ Կ'ըսուի թէ Պ. Հէրրիմէն, մեռնելէն մէկ քանի վայրկեան առաջ, զգալով որ իր վախճանը մօտ է, քովը հրաւիրեր է իր հակառակորդը՝ Պ. Բիրբընդ Մորկէն, որուն հետ երկարօրէն տեսակցեր է՝ իբրեւ միակ կարող մարդը՝ դիմադրելու Սակարանին մէջ առաջ գալիք խուճապին՝ իր մահուան լուրին հետևանքով։ Պ. Հէրրիմէնի մահուան պատճառը զորոմանք «քանսէր»ի կը վերագրեն, դեռ յայտնի չէ։ Մահուան վկայագրին մէջ ըսուած է թէ ամենէն աւելի արդիւնք է անարիւնութեան և թոքերու ջրալից այտուցի։ Սակայն բժիշկները, միլիառատէրին բարեկամները անոր մահը կը վերագրեն մասաւոր տարապայման աշխատութեան։

ՄԱՐՈԿԻ ԴՈՐԾԵՐ.— Ֆէսի ֆրանսական հիւպատոսը ունկնդրութիւն մը խնդրեց Մուլա Հաֆիտի ներկայանալու համար յանձնելու տէրութեանց հուսաքական ծանուցագիրը՝ պատերազմական դերիները տանջելու դրութիւնը ջնջելու մասին։ Մարոքի վեհապետը, որուն ներկայացած է այդ խնդիրը, տակաւին չէ պատասխանած։ Վեհապետը չարթէ մը իվեր երեւան չելլեր։ Նախարարներն անգամ զայն չեն կրնար տեսնել։ Այդ մեկուսացման պատճառը յայտնի չէ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսրը աւստրիական ռազմափորձերէն վերադարձին առեն միջադէպ մը պատահեցաւ։ Մասնաւոր կառախումբը երբ Բամի կայարանէն ճամբայ կ'ելլէր, պայթումի մը ուժգին ձայնը լսուեցաւ, բուռն յուզում պատճառելով ուղեւորներուն։ Կառախումբը կեցաւ և տեսնուեցաւ որ ճամբուն վրայ վառօդալից տուփ մը դրուած էր՝ նման անոնց որոնք կը գործածուին երկաթուղիի նշաններ տալու համար։ Կը կարծուի թէ անչափ կատակ ընողի մը գործն է։ Հրամայուեցաւ չատ խիստ քննութիւն մը կատարել։

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ՓՆՏՌԵՑԷՔ 50-27
ՆԷՔԹԱՐ ԳԱՐԵՁՈՒՐԸ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՐՍԷՅԸՈՒ ԽՆԴԻՐԸ.— Թանկին կ'իմանայ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը մէկ քանի օրէն նպաստաւոր պատասխան պիտի տայ մաքսերը հարիւրին տասնմէկէն տասնհինգի բարձրացնելու խնդրոյն համար։

—Մաքսերու հասոյթները, ձեռք առնուած միջոցներու չնորհիւ, հետզհետէ կ'աւելնան անցեալ տարուան հետ բաղդատելով։ Ե մտական անցեալ 1324 տարուան յուլիս ամսուն կ. Պոլիս ներմուծուած ապրանքներէն 47,188 ոսկի մաքս առնուած էր, մինչդեռ ներկայ 1325 տարուան յուլիսին այդ գումարը եղած է 71,897 ոսկի. 24,709 ոսկիի յաւելում մը կայ։ Անցեալ 1324ին գաւառներուն մաքսատանց յուլիսի հասոյթն էր 135,097 ոսկի, մինչդեռ ներկայ տարուան միեւնոյն ամսուն այդ գումարը բարձրացած է 162,919 ոսկիի, որով 27,822 ոսկիի յաւելում մը կայ։ Այդ հաշուով միայն յուլիս ամսուան մէջ մաքսերու յաւելումը եղած է 52,531 ոսկի։

ՏԷՐՍԻՄԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ.— Երէկ առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ զինուորական գործողութեանց հետեւանքով բոլորովին նուաճուած Հայաէրանը Աչիրէթին անհատներուն մնացած մասը, տեղւոյն կառավարութեան պաշտօնեաներուն դիմելով, սկսած են անձնատուր ըլլալ և ներողութիւն խնդրել։

ՆԵՐԲԻՆ գործոց խորհրդական Ատիլ պէյի համար երէկ զրոյց կար թէ ուրիշ յարմար պաշտօնի մը պիտի կոչուի. սակայն Ատիլ պէյ յայտարարեր է նեռի Կազդպի ներկայացուցիչին թէ այդ զրոյցը անհիմն է։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախորդ խորհրդական Ազարեան էֆ.ի առաջարկուեցաւ այդ պաշտօնը չարունակել, մինչեւ որ յարմար անձ մը իրեն յաջորդ կարգուի։ Ազարեան էֆ. ընդունեց նոյն առաջարկութիւնը։

ՆԵՂՈՒՑՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ.— Օսմ. կառավարութիւնը նկատելով որ նեղուցներու խնդրոյն համար լրագիրներուն մէջ հրատարակութիւններ կ'ըլլան, հրահանգ տուաւ եւրոպական մայրաքաղաքները գտնուող օսմ. դեսպաններուն՝ այդ մասին տեղեկութիւն ուղել մեծ տէրութիւններէն։ Օսմ. դեսպանները պատասխան և ապահովութիւն ստացան թէ այդ տեսակ խնդիր մը բնաւ չիկայ։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ վարժարանները յաճախող ոչ-իսլամ ուսանողներուն դադարի օրերուն համար նախարարաց Խորհուրդը սահմանեց։— Ա. զինուորական վարժարաններուն դադարի օրը ուրբաթ օրն է. թէ՛ այդ և թէ իսլամական պայրամներուն և պաշտօնական ու ազգային օրերուն ոչ-իսլամ ուսանողներն ալ կ'արձակուին։ Բ. Վերոգրեալ օրերէն զատ տարին հինգ օր արձակուրդ պիտի տրուի քրիստոնեայ ուսանողներուն՝ այսինքն Զատկին ու Ծնունդին՝ երկուքական օր և Տարեդարձին ալ մէկ օր։ Կիրակի առառուներն ալ աղօթելու նպատակով եկեղեցին երթալու համար արձակուրդ կը տրուի՝ առտուան դասերուն հասնելու պայմանով։ Դ. Հրեայ ուսանողներուն ալ, քրիստոնեաներուն նման, տարին հինգ օր արձակուրդ պիտի տրուի կրօնական տօներուն համար. նաև շաբաթ առառուները աղօթատեղի պիտի երթան՝ առտուան դասերուն հասնելու պայմանով։

ԼԻՊԱՆԻԱ երթալիք մասնաւոր պատուիրակութիւնը, արտաքին գործոց նախարար Բիֆաթ փաշայի նախագահութեամբ, յառաջիկայ չորեքշաբթի ճամբայ պիտի ելլէ։ Պատուիրակութիւնը նաև Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարին հետ պիտի խորհրդակցի՝ Նիքոլա կայսր կողմէ Կ. Պոլսոյ տրուելիք այցելութեան մասին։ Տրուելիք օրոշման համաձայն, արտաքին գործոց նախարար Բիֆաթ փաշա և Կ. Պոլսոյ ռուս դեսպանը, յետոյ, պիտի պատրաստեն այցելութեան ծրագիրը։

ՀԵՐՌՈՒՄ.— Տպագրական Տեսչութիւնը իբրև անհիմն բոլորովին կը հերքէ Լա Թիւրքիի այն լուրը, որուն համաձայն, իբրև թէ ներքին գործոց նախարարութիւնը ծանուցած ըլլայ բոլոր նահանգները որ յոռի նպատակ ունեցող օտարահպատակներու մասին հետապնդում կատարուի և ի հարկին ատոնք դուրս հանուին օսմ. հողէն։

ԱՊՈՏ-ԻԼԼ-ՀԱՄԻՏԻ համար ծանուցուեցաւ թէ Սելանիկի օդին ու ջուրին չկրնալով յարմարիլ, Եպարքոսին դիմած է Կ. Պոլիս փոխադրուելու համար և թէ պատասխան ստացած է որ Երեսփ. Ժողովին նստաշրջանը փակուած ըլլալով նախարարութիւնը առայժմ չի կրնար որոշում մը տալ։ Սելանիկի եռեռի Ասր լրագիրը այդ մասին հետեւեալը կը գրէ.— «Պերլինի լրագիրները կ'ըսեն թէ Մահմուտ Շեվքէդ փաշա փափաքող է գահրնկէց վերհալեստը Սելանիկէն Զաթալճա փոխադրելու։ Մենք կատարեալ վերապահութեամբ կ'ընդունինք այդ լուրը, վասն զի հիմա որ և է իրական պատճառ մը չկայ Ապտ-Իւլ-Համիտը Սելանիկէն ուրիշ տեղ փոխադրելու համար։ Նախորդ վեհապետին առողջութիւնն ալ շատ լաւ է։ Եթէ փոխադրութիւնը խնդիր ալ եղած ըլլայ, հարկ է որ այդ մասին Երեսփ. Ժողովը նախապէս որոշում մը տայ։

ՏԷՖԹԷՐԻԵԱՆԷԻ վերատեսուչ Մահմուտ Իսատ էֆ. երէկ Եւրոպա ուղեւորուեցաւ սեպհականութեան իրաւունքներու մասին ուսումնասիրութիւններ կատարելու։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Առեւտրական երկրորդ դատարանը, կ'ըսէ Իզտա, երէկ անանկ հոչակեց Պոլիս Հաճօրուս խանը հաստատուած յանձնակատար Սդէլեանոսը, որ 2500 ոսկիէ աւելի պարտք ունի հրապարակին։

ՑՈՒՆԱԿԱՆ լրագիրները կ'ըսեն թէ Ցունաց Պատրիարքարանը, մօտերս, ծրագիր մը պիտի ներկայացնէ ձեռնհաս պաշտօնարանին՝ զինուորագրութեան օրէնքին ոչ-իսլամներու վերաբերեալ մասերուն փոփոխութեանը նկատմամբ։

Այդ ծրագրով Ցունաց Պատրիարքարանը հետեւեալ պահանջումները պիտի ընէ.— Ամէն դաւանափոխութիւն արգիլել զինուորական ծառայութեան միջոցին։ Բ. Քահանաներ կարգել քրիստոնեայ զինուորներուն համար, որոնք կրօնական պարտաւորութեանց վրայ պիտի հսկեն։ Գ.— Եկեղեցիներ կամ որոշեալ վայր մը՝ կրօնական պաշտամունք կատարելու համար որոշ առաւներու մէջ, ինչպէս կ'ըլլայ իսլամներուն։ Ե. Տօնական ծոմապահութիւնը եւ ուրիշ կրօնական պատուէրները կատարել։ Ե. Մասնաւոր վայրեր կազմել քրիստոնեայ զինուորներուն համար։ Զ. Այժմէն զինուորական վարժարանները ընդունիլ ուսեալ երիտասարդները, որպէս զի անոնք ուսումնասիրեն զինուորական գիտութիւնը և յետոյ իբր սպայ ծառայեն։ Եռեռի կազէթա կ'ըսէ թէ Ցոյները պայման կը դնեն որ քրիստոնեաները հեռու տեղեր չղրկուին և ատիճանի բարձրացման առթիւ կրօնքը նկատողութեան չառնուի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Կ. Պոլսոյ հելլէն դեսպան Պ. Կրիքարիս իր կառավարութեան կողմէ լիազօր պատուիրակ կարգուեցաւ՝ Թուրքիոյ և Ցունաստանի միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնակցութեան բանակցութիւնները կատարելու համար։

ԱՆԳԱՏԱԼԻՔ երկաթուղիներու մասին քննութիւն կատարելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը պիտի զբաղի նաև Պաղատի երկաթուղիին նկատմամբ անհրաժեշտ փոփոխութիւնները ընելու խնդրով։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ պուլկարական դեսպան Պ. Սարաֆօֆ յառաջիկայ երկուշաբթի Վիեննայէն մայրաքաղաքս պիտի ժամանէ ընտանիքով։ Պ. Սարաֆօֆ, հոս գալէ առաջ, Սոֆիա պիտի հանդիպի և Պուլկարիոյ արտաքին գործոց նախարարէն կարգ մը հրամաններ պիտի ստանայ։

ԴԱՊԱՆԱՐԱՊԱՏՈՒԹԻՒՆԸ, Բամաղանի առթիւ, կայս. պալատ զրկեց գեղակերտ փոքրիկ կողովներու մէջ դրուած «բիսքէներ ու «սիմիտ»ներ։

ՊՈՏԱԿԱՆ Խորհրդի բոլոր ճիւղերը, երէկ, դատական նախարար Նէշէմէտտին պէյի նախագահութեամբ համագումար նիստ մը ունեցան և գաւառներէն եկած ծրագիրներու և աղերսագիրներու մասին խորհրդակցութիւններ կատարեցին։

ԻՍԱԼԻՈՅ դեսպանը, երէկ իրիկուն, Թարապիոյ ամարանոցին մէջ սեղան մը տուաւ ի պատիւ եւրոպական նախարար ճամբայ ելլելու և ներքին գործոց նախարար Թալաթ պէյի։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու թղթատարական պաշտօնարանին մէջ խորհրդակցութիւն կը կատարուի լրագիրներու ուղղուած հեռագիրներէն առնուած ծախքը հարիւրին յիսուն հանմատութեամբ զեղչելու համար։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Շէյխ-իլ-Իսլամը և ներքին գործոց ու դատական նախարարները, երէկ, կարգ մը խնդիրներու մասին խորհրդակցեցան Եպարքոսին հետ։

ԱՇՏԱՐԵՆԻ կուսակալ գնդապետ Մահմուտ Մուխթար պէյ պիտի վարէ նաև Իզմիրի ըէյլիֆներու զօրաբաժնին հրամանատարութիւնը։ Այդ անուանումը վաւերացած է կայս. Իրատէով։

ՖՐԱՆՍԱԿԻ Հանրապետութեան նախագահ Պ. Ֆալիէռի փեսան՝ Պ. Լան որ Ֆրանսայի մէջ եւրոպական պաշտօնեայ է, օսմ. ծառայութեան մէջ ուիտի մտնէ Թուրքիոյ եւրոպական գործերուն մէջ մէկ քանի ամիս աշխատելու համար։

ՍԵՐՄԱՆՑՈՒ ՅՈՐԵՆ.— Երկրագործական Պանքան, առջի օրը, զանազան վաճառականներէ գին ուզեց՝ երկրագործներուն արուելիք սերմնցու ցորենին մատակարարութեանը համար։ Պ. Պ. Քորբիս, Քոզմէթօ և ուրիշ վաճառականներ գիներ առաջարկեցին և ընդունուեցան, սակայն երէկ բազմաթիւ վաճառականներ Երկրագործական Պանքային դիմելով մեծ զեղչեր բրին, որով խնդիրը տեղեկագրուեցաւ առեւտրական ու հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան։ Ինքզքյն կարեւորութեանը պատճառով նոյն նախարարութեան իրաւագէտ խորհրդականին կարծիքը ուզուեցաւ։ Վաճառական Ֆուատ Վէհպի պէյ 3500 ոսկի զեղչեց և ուրիշ վաճառական մը ներկայացուցիչն ալ 5000 ոսկի։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ մէջ, Սապրի փաշա Ճատէսի, առջի առաւն հրդեհ ծագելով, եռեռի Ասր լրագրին տպարանը ու խմբագրատունը և կից գտնուած երկու արարողմաններ այրեցան։

ՍԱՐԵՊՏԻ Ցոյները իրենց նոր մետրապոլիտին դէմ ալ սկսան բողոքել, ըսելով որ կողմնակալութեամբ կը գործէ։

ԵՊԱՐՔՈՍԸ ու բոլոր նախարարները, առջի գիշերը, կայս. պալատ երթալով Սուլթանին ներկայացան և Բամաղանի առթիւ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին։

ԳԸԲԳԲԻԼԻՍԻՆ Մոնիդեօ. ի ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ յոյն քանանայ մը, առանց բացարձակ ապացոյցներու, մահուան դատապարտուած ըլլալով, ժողովրդեան մէջ մեծ յուզում առաջ եկեր է։ Այդ վիճակը արդիւնք է Պուլկարներուն կողմէ գործուած աղդեցութեան։ Սապահ այդ մասին դիմեր է ներքին գործոց նախարարութեան, որ պատասխաներ է թէ տեղեկութիւն մը չկայ։ Նոյն թերթը կը յարէ որ այդ վճիռը անչուշտ բացարձակ ապացոյցներու վրայ պիտի տրուի և թէ օրէնքին տրամադրութեանց համաձայն վճռաբեկ ատեանին պիտի ներկայացուի քննուելու համար։

ԲԵՐԱՏԻ կառավարիչը առաջարկեց որ տեղւոյն ոստիկանութեան պաշտօնարանը փոխադրուի Թագսիմի թնդանօթաձիգներու դօրանոցի աջ թեւը։ Այդ առաջարկութիւնը ընդունուեցաւ պատկանեալ պաշտօնարանին կողմէ։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ Ֆրէնսիզ ու Ճոնսդէն արտորագրութեամբ աղերսագիր մը ղրկուելով անտառներու, հանքերու և երկրագործական նախարարութեան, արտօնութիւն խնդրուած է Ստանայի ու Գոնեային նահանգներուն մէջ և մանաւանդ Սէյհան ու Ճիհան գետերուն չրջակայքը գտնուած անտառները գիտականոր պայմաններու համաձայն չահագործելու, հողեր ոռոգելու և ճահիճներ չորցնելու համար։ Նոյն նախարարութեան և աղերսարկուներուն միջև բանակցութիւն կը կատարուի այդ մասին։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԷՆ առջի օրը, Կ. Պոլիս ժամանեցին Դ. զօրաբանակին պատկանող երկու վաշտեր՝ Երզնկայի ու Տրապիզոնի։ Ատոնք Եէմէն պիտի ղրկուին։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ հանրային պարտէզ մը, ընդարձակ հրապարակներ և այլն հատատելու համար կուսակալին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է։

ԴԱԼԱԹԻՈՅ քարափին առջև ֆրանսական Քրիմէ չոգենաւին մէջ աշխատող Մէյմէտ անուն գործաւոր մը, առջի օրը, սխալ չարժումի մը հետեւանքով չոգենաւին գլխու կողմէն քարափին վրայ ինկաւ։ Թէև ֆրանսական հիւանդանոցը տարուեցաւ, սակայն քիչ ետքը մեռաւ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ Եւրոպա ղրկուելիք ուսանողները սեպտեմբեր 14 ի երկուշաբթի օրը ճամբայ պիտի ելլեն, ուստի արուելիք երաշխաւորութեան գրին նկատմամբ տեղեկութիւն ստանալու համար պէտք է դիմել նոյն նախարարութեան։

ԻՆԿԻՒԲԻԷԻՆ Սքամպուլի ուղղուած նամակի մը մէջ ցաւօք կը կարդանք թէ տեղւոյն հարուստ հայաուներէն Փոզէֆ էֆ. Արսլանկիւլեան որոորդութեան պահուն սխալմամբ վիրաւորեր է Օվանէքէն գիւղացի մը։ Արսլանկիւլեան էֆ. բանտարկուած է այդ անուշադրութեանը համար։ Գիւղացիին վերքը ծանր չէ։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ՄԷՋ.—Օսմ. Լոյտի Սելանիկի թղթակիցը կը գրէ սեպտ. 1 թիւով. «Ճատ ցաւալի իրողութիւն մըն է որ սպաննութիւնները յաճախադէպ կը դառնան նահանգին մէջ։ Օր չանցնիր որ՝ քաղաքական սպանութեան մը լուրը չհասնի։ Անտարակոյս, տեղական իշխանութիւնը քիչ մը եռանդ ցոյց տալով, կրնայ չարագործներէն մէկ քանին ձերբակալել տալ և անարեկիչ օրինակներ ընծայել։ Գալով պուլկար կուսակցութիւններու անհամաձայնութեան, որոնք տակաւ սուր հանգամանք մը առած են վերջերս, տեղական իշխանութիւններ ջանքեր կ'ընեն՝ կարելի եղածին չափ առաջը առնելու համար սպանութեանց։ Բոլոր օթէլները ու պանդոկները կը խուզարկուին ոստիկանութեան կողմէ, ձերբակալելու համար կասկածելի անձերը, մանաւանդ նախկին Բոմիթէճիները։ Ծափահարելի է ձեռք առնուած այդ միջոցը, որով առաջը առնուած է մէկէ աւելի սպանու-

թեանց։ Եէնիճէ Վարտարէն մեզ կը գրեն թէ պուլկար հռչակաւոր հրոսապետ Պարոնվիցալի Թաշօ մահուան սպառնալիքներ ըրած է Կէվկէլիի չրջականները գտնուած մէկ քանի դիւղերու երեւելիներուն, իմացած ըլլալով որ բնակիչները Նորէն մտադրութիւն ունէին Ցունաց Պատրիարքարանին իշխանութիւնը ճանչնալու։ Քօրիցայի մէջ, պատուաւոր քաղաքացի մը, Ճիօանի կարտա, մահացու կերպով վիրաւորուած է հրացանի երեք հարուածներով։ Վիրաւորը ուժ ունեցած է մահանիլ ընելու քանի մը Ալպանիացի՝ իրը հեղինակ իր վրայ եղած մահափորձին։ Սակայն կը հաւաստուի թէ տեղական իշխանութիւնները ո՛չ մէկ ջանք ըրած են, յանցաւորները ձերբակալելու համար։ Բանթալէիմօնի մօտ, Թուրքահելլէն սահմանագլխին վրայ, չորս յոյն քօմիթէճի փորձած են Թուրքիա անցնիլ։ Օսմ. սահմանագլխին պահակաղօրքը կրակ ընելով արգիլած է անոնց անցնիլը։ Ասոր վրայ, Յոյները աճապարանքով անցած են հելլէնական սահմանագլուխը, հոնկէ կրակ ընելով օսմ. պահականոցին դէմ։ Յոյն մը վիրաւորուած է։ Կօրիչի և Միչինի մէջ, վերին Ալպանիա, երկու Սերպ սպանուած են Ալպանիացիներուն կողմէ։ Պէրանա գաւառին մէջ քսանըվեց սերպ ձերբակալուած են՝ քաղաքական էնթրիկներ բանեցուցած ըլլալու ամբաստանութեամբ։ Անոնցմէ մէկ քանին կրցած են Դարատաղ ապաստանիլ։ Մտադրութիւն կայ բողոքելու Սերպերու այդ ձերբակալութեան դէմ։ Առեւտրական գործերը աւելի բանուկ են, գնորդները՝ աւելի բազմաթիւ, այնպէս որ յոյս կայ թէ երեք ամիսէն ամէն գործ պիտի վերսկսի։ Հրէական տուներուն առթիւ հրապարակը գոց է։ Դերման շրջուն վաճառորդները լաւ կ'ընեն հոկտ. 7էն ետքը հոս գալով։ Առեւտրական վիճակը առհասարակ նպաստաւոր կրնայ նկատուիլ։ Շատ մը առեւտրական նոր տուներ հաստատուած են հոս։ Նահանգին միւս կարեւոր քաղաքներէն խնդրանքներ կը տեղան։ Իտալիա մտադիր է մնայուն ցուցահանդէս մը կազմակերպելու իր ճարտարագործական արտադրութեանց համար։»

ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆ.— Արտաքին գործոց նախարարութեան առաջարկին վրայ, Սուլթանը զանազան կարգի պատուանշաններ շնորհած է եւրոպական այն անձնաւորութեանց, որոնք իրը հիւրամեծար կարգուած էին Եւրոպա ղրկուած օսմ, պատուիրակութեանց, նոր Կայսեր գահակալութիւնը ծանուցանելու համար։

ՍԷՄԻՆԻ կուսակալը, նահանգին մէջ տիրող ծանրակշիռ կացութեան պատճառաւ, կառավարութենէն խնդրած է զօրք ղրկել, անդորրութիւնը վերահաստատելու համար։ Պէտք եղած հրամանները տրուած են այդ մասին։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆ ԱՆՍՏՕԼԻ ՄԷՋ.— Անգլ. Ընկերութիւն մը առաջարկած է Անատօլիի մէջ երկաթուղի մը շինել, որ մինչեւ Հնդկաստան պիտի յանդի։ Այս առաջարկը մասնաւոր յանձնաժողովի մը կողմէ կը քննուի։ Ցիշեալ Ընկերութիւնը իր դրամական կարողութեան մասին վկայագիր մը ներկայացնելէ յետոյ յայտարարած է թէ պատրաստ է 50,000 ոսկի երաշխաւորութեան գումար մը յանձնելու Օսմ. Պանքային, եթէ սկզբունքով ընդունուի ներկայացուած ծրագիրը։

ՆԵՐՔԻՆ ՄԱՔԱՍ.— Մանաթլրի տեղական իշխանութիւնները ներքին մաքս կ'առնեն կապախումբով հասած ապրանքներէն Իտալիան, անգլիական, ֆրանսական, ռուսական, աւստրահունգարական, հոլանդական, սպանիական, և հելլէնական դեսպանատունները խնդրած են որ ջնջուի այդ ներքին մաքսը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԶԱՏ ԿԱՐԾԻՐՆԵՐ

Հայ խմբագիրներու համար մատնոցութեան բաւական ծանրակշիռ պարագայ մը դարձած է, մանաւանդ վերջին քանի մը ամիսներս, ցեղային համերաշխութեան ամէնափափուկ հարցը։ Քանի մը ամիսէ ի վեր հայ թէ օտար թերթերու կրած հալածանքին (դատ, տուգանք, խափանում, յանդիմանութիւն, աղդարարութիւն և այլն) գլխաւոր շարժառիթը եղաւ ցեղային համերաշխութեան սկզբունքին դէմ կարծեցեալ մեղանչում մը։ Շուտքումբն, իմ մասիս՝ մեծ է մանաւանդ յորմէհետէ մեր մէկ պաշտօնակիցը վարձատրուեցաւ 100 ոսկի գումարի մը տուգանքով, համերաշխութեան դէմ մեղանչած ըլլալուն՝ աւարառութեան դէմ յատուկ օրէնքի մը պահանջմամբ։ Որո՞ւն միաքէն կրնար անցնիլ որ թալանի դէմ օրէնք մը ուզելը ցեղային համերաշխութեան դէմ քրէական յանցանք մըն էր։ Աստուած մի՛ արասցէ, եթէ ուրեմն թերթին մէկը յիմարութիւնը ունենայ ելլալ պահանջելու որ կոտորածի դէմ մնայուն օրէնք մը հաստատուի, ամէնահաւելի ոճիր մը գործած ըլլալու ամբաստանութեանը տակ ո՛վ դիտէ ինչ տարտարելի պատիժի մը պիտի ենթարկուի։ Հետեւապէս ո՛չ, ամենեւի՛ն, միաքերնո՛ւս ան գամ չենք անցուներ այդպիսի օրէնքի մը հաստատումը առաջարկել. թէեւ ո՛րքան պէտքը կար այդ փրկարար օրէնքին։ 100 ոսկի տուգանքը դիւրին վճարելի գումար մը չէ՝ մանաւանդ հայ թերթի մը համար... Անշուշտ, եթէ հայ մամուլը վրատահ ըլլայ թէ հայ իգական սեռն ալ այնքան հայրենասէր օսմանցի է որքան ապացուցին որ ե՛ն իսլամ կիները՝ Թանիճի (Ջուրը ինկած) տուգանքին վճարման համար հրապարակ նետուելով և իրենց դոհարեղէններովը պատկառելի դէղ մը ձեւացնելով, օ՜, այն ատեն հայ մամուլը այնքան վարանոտ չէր ըլլար պահանջելու այնպիսի օրէնքներ որոնք թէեւ ոմանց ըմբռնումովը համերաշխաղեղծ հանգամանք ունին, կոչուած են սակայն զսպելու մեր իսլամ եղբայրներէն ոմանց ապերասան և ապօրէն չարժումները և օսմ. հայրենիքին վերջնական խաղաղութիւնը, և պատուի, ինչքի և կեանքի ապահովութիւնը վճռելու։

Մեր իգական սեռը տակաւին չունեցաւ, աւա՜ղ, այն սաւառնաթեւ լայն ժեսթը, զոր ունեցան մեր իսլամ քոյրերը։ Այս պատճառով է ահաւասիկ որ ես իմ մասիս, իբրև արուպ ծառան հայ մամուլին, անտգին մտահոգութեան մէջ եմ և հարիւր ոսկւոյ տուգանքի ուրուականէն հալածուած, գիշերը ցորեկին կը խառնեմ որոշելու համար այն սահմանները որոնց մէջ դիգերելով ցեղային համերաշխութեան դէմ յարձակած չեմ ըլլար և հաւատարիմ, անկեղծ ու հայրենասէր օսմանցիութեանս մասին ամենասիրուր գաղափար մը չեմ ներշնչեր։

Պատերազմական ատեանը, որ իրաւամբ այնքան նախանձախնդիր է ցեղային համերաշխութեան անվթար պահպանմանը, չ'ըսեր սակայն թէ ո՛ւր կը սկսի այդ համերաշխութիւնը և ո՛ւր կը վերջանայ։ Եթէ այս մասին որոշ հրահանգ մը գտնուած ըլլար, ո՞րքան պիտի դիւրանար լրագրութեան գործը։ Ինչ որ ես կամ ուրիշը համերաշխութեան ամրապնդման համար գրած ենք, պատերազմական ատեանին տեսակէտովը բոլորովին հակամերաշխական քայլ մըն է. տեսնելու և դատելու այս տարբերութիւնը բնականաբար միշտ կը վերջանայ ի վնաս մամուլին, քանի որ պատերազմական ատեանին տեսակէտն է որ գերակշիռ է։ Ահաւասիկ Հայրենիքի թարմ օրինակը։ Համերաշխութեան ծառայելու համար օրէնքի մը հաստատումը պահանջեց։ Պատերազմական ատեանը այդ պահանջման մէջ, ընդհակառակը, տեսաւ ցեղային համերաշխութեան գլխուն բուռը հարուած մը։ Ահա երկու տեսակէտներու բախումը, որմէ ծագեցաւ 100 ոսկիի լոյսը Հայրենիքի համար։ Ըսել է թէ օսմ. ցեղերու համերաշխութեան այնքան փափուկ որքան կենսական հարցին մասին՝ պատերազմական ատեանը բոլորովին ինքնայատուկ, տեղական, անձնական ըմբռնում մը ունի, զոր դժբախտաբար չեն բաժներ օսմ. մամուլին կարգ մը ներկայացուցիչները։

Աւելին կայ։

Օսմ. ցեղերու համերաշխութեան հետ հեռուէն կամ մօտէն ոչ է կապ չունեցող խնդրի մը մասին գրեցի՞ մի այն տեսակ ոճով մը որ դիւր չեկաւ պատերազմական ատեանին, «ատիկա համերաշխութեան դէմ ոճիր մըն է» կ'ըսեն ու ապտակը կ'իջեցնեն կոր։ Կանխարգել գրքանութենէ՛ ալ նեղացուցիչ բան մըն է աս։ Այդ պարագային, գոնէ գրքանին պաշտօնեան կուգայ գրածներդ կը նայի, կը կարէ, կը թափէ, կը վաւերացնէ՛ և կը կոտրուի կ'երթայ։ Պատասխանատուութիւնը մեծ մասամբ վրայէդ վերցած է այլեւս։

Օրինակով մը բացատրեմ։ Ենթադրենք որ գրել ուզէի թէ ինչո՞ւ համար պէչիկթաշցի հայ հացագործին անչափահաս աղջիկը, Սիրանոյշ, գլխէ հանուելով Թուրք երիտասարդի մը կողմէ՝ իր սիրահարին ետեւէն կ'երթայ, և երբ հայ երիտասարդներ առեւանգիչին տանը առջեւ խաղաղօրէն կը համախմբուին՝ ծեծ կ'ուտեն ոստիկաններու կողմէ ու անչափահաս աղջիկն ալ, ծնողաց պահանջումին վրայ, փոխանակ անմիջապէս այս վերջիններուն յանձնուելու, պաշտօնատունէ պաշտօնատուն կը փոխադրուի... Այլն, մինչ յոյն մը, Թոռորին, չափահաս Թրքուհի մը իր յօժար կամքովը, իր տունը տարած միջոցին յօշ յօշ կը պատառուի իսլամ ամբոխին կողմէ, ոստիկանութեան ներողամիտ աչքին առջեւը։ Ի՞նչպէս կրնամ գիտնալ թէ այս երկու իրողութիւններու զուգակշիռէն ցեղային համերաշխութեան դէմ վտանգ մը կը ծնի։

Հետապէս խնդրելի է Պատերազմական ատեանէն որ ցեղային համերաշխութեան մասին իր տեսութիւնները յստակօրէն պարզէ՝ գոնէ մամուլին ,աղատելու համար զանիկա շատ տագնապալից դրութենէ մը, տուգանքի և խափանումի վտանգներէն, որոնց երկիւղին տակ դողդողար կը մնան խե՛ղճ տնօրէններն ու ա՛լ աւելի խեղճ խմբագիրները, ի՛նչ ընելիքնին, ի՛նչ գրելիքին չգիտնալով։ Կ'ենթադրենք որ պատերազմական ատեանին անդամները բաւական լուսամիտ են ըմբռնելու համար այս խնդիրքին իրաւացիութիւնը, որուն չպիտի ուզեն գոնացում չտալ, մամուլին դէմ ո և է կանխակալ զգացմամբ լեցուած չըլլալով։

ԵՐՈՒԽԱՆ

ՀԱՅԵՐԸ ԴԱՒԱՆԱՓՈԽ Կ'ԸԼԼԱՆ.—Հայոց Պատրիարքին հրաժարականը, կը գրէ Լա Թիւրքի, գէշ տպաւորութիւն ձգած է Անատոլլի Հայերուն վրայ. հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ժողովրդեան շարժումը՝ բողոքական կամ օրթոտոքս ըլլալու մասին՝ հետզհետէ կը շեշտուի։ Այդ դաւանափոխութիւնը քիչ ատենէն պիտի կրնայ իրականանալ, հակառակ հայ կղերին յորդորներուն, իրենց ազգ. եկեղեցիին գոյութիւնը փրկելու համար։ Պատուիրակութիւն մը դէպի Բեդերսպուրկ ճամբայ պիտի ելլէ քանի մը օրէն, բանակցութիւններ կատարելու համար պրոկուրոր Պ. Կիէպատօվսքիի հետ։ Միւս կողմէ, երկու հայ եկեղեցականներ, Լոնտոնի մէջ դաւանափոխութեան մասին բանակցութիւններ կ'ընեն Բէնթրպրրիի արքեպիսկոպոսին հետ։

ՌԱՇՏԱՍԻ ՌԱՆՑԻՆ ՎԻՃԱԿԸ.— Ատանայէ Տ. Պարգեւ՝ քհ. Ամատունի հետեւեալը կը գրէ Պատրիարքարան.

«Բայսի բանտը այցելեցի. խեղճութիւնը ծայր աստիճանի է։ Քառասունը չորս բանտարկեալներէն քսանըհոթը Հաճընցիներ են։ Բանտը խճողուած է։ Այդ Հաճընցիները, որոնք կարիճ երիտասարդներ էին, հիւծած և կմախք դարձած են։ Իրենցմէ մին ալ մէկ քանի օր առաջ մեռած է։ Այս առթիւ միւսներին դիմեցի, որ բաւ թէ բանտարկեալներուն վիճակը չատ գէշ է, և թէ զանոնք ուրիշ տեղ փոխադրելու համար դիմած է կեդրոնի կառավարութեան, բայց դեռ պատասխան մը չէ եկած։ Բանտարկեալներուն ձեռքէս եկածին չափ օգնեցի և սրտապնդեցի։ Այցելեցի նոյնպէս Էրզրումի բանտը, ուր նոյնպէս բաւական Հայեր կան։ Հարիւր քառասուն դրչ.ի չափ դրբամ և ուտելեղէն բաժնեցի։ Կը խնդրեմ որ հարկ եղած դիմումները ընէք կառավարութեան մօտ, որովհետև եթէ քիչ մըն ալ կենան այդ խոնաւ ու աղտոտ տեղերը ,բոլորն ալ պիտի մեռնին»։

*** Էրզրումի բանտարկեալները հանրագրութեամբ մը Պատրիարքարանէ կը խնդրեն որ իրենց վիճակին դարման մը տարուի։ Ցիշեալները կ'ըսեն թէ Հաճընի առաջնորդը, որ բանտը կը գտնուէր, ճամբայ ելած է Ատանա, անկէ Պոլիս երթալու համար։

ՊՈՍԹՔՆԻ ԲՈՂՈՔԻ ՄԻԹԻՆԿԸ.— Օգոստ. 15ին, կիրակի իրիկուն, ազգ. հոգաբարձութեան կողմէ սարքուած էր բողոքի միթինկը Ատանայի մէջ գործուած անարդարութեանց դէմ։ Խուռն բազմութիւն կար. ամերիկեան թերթերու թղթակիցներ ալ ներկայ էին։ Ատենախօսներ բողոքեցին Պատերազմական Ատեանի վճիռներուն դէմ։ Հետեւեալ բանաձեւը որոշուեցաւ հեռագրել Հայոց Պատրիարքարանին, Երեսփ.Ժողովին և մեծ-Եպարքոսին.— «Օսմ. Սահմանադրութեան վերահաստատումը ուրախութեամբ ողջունելէ ետք, Կիլիկիոյ ահաւոր կոտորածներէն յանկարծակիի եկած՝ և այդ առթիւ ցընցուած՝ Պօսթընի և չրջակայքի Հայերս՝ երկար ակնկալութիւններէ ետք՝ ուշացած արդարութենէն դառնօրէն յուսախաբ, կազմելով մեծ ժողով, 1909 օգս. 15ին, խստիւ կը բողոքենք Հայերու վերագրուած և հալածանքի նոր միջոց դարձած անջատողական ամբաստանութիւններուն դէմ և կը դատապարտենք անարդարութիւնը պատերազմական ատեանին, որ չկրցաւ պատժել ոճրին բուն հեղինակները. մենք մեր զայրոյթը կը յայտնենք նաև քաւութեան նոխազ դարձած վեց Հայերուն հետ՝ կոյր գործիք եղող ինը Թուրքերու կախուելուն համար։ Իբրեւ քաղաքացիներ օսմ. պետութեան՝ կը պահանջենք վերջապէս Կիլիկիոյ Հայերուն հալածանքներուն և խաչիւ պատժել բուն եղեռնագործները, որոնց ցարդ անպատիժ մնալը հեգնութիւն մըն է Սահմանադրութեան և արդարութեան»։

ԿՐՕՆԻՑ Տեսուչ Պէհա պէյ, երէկ, խաչտէմ մը ղրկելով Ազգ. Պատրիարքարան, ստիպողաբար խնդրած էր տեսնել գործակատար Դամէր էֆէնտին, որ նոյն պահուն հոն գտնուելով փութաց Դատական պաշտօնատունը։ Պէհա պէյ ըսաւ թէ Գօճա-Մուսթաֆա Փաշայի մէջ քրիստոնեաներու զինուորագրութեան ձեռնարկուած է թէև, սակայն Հայոց և Ցունաց հոգեւոր պետերը դժուարութիւններ հանած են, յայտնելով թէ իրենց Պատրիարքարաններուն կողմէ այդ մասին հրահանգ չունին։ Պէհա պէյ խնդրեց որ նկատի ունենալով դործին ստիպողական հանգամանքը՝ Հայոց Պատրիարքարանը պէտք եղած հրահանգը փութացնէ։ Դամէր էֆէնտի պատասխանեց թէ այս մասին պէտք եղածը պիտի ըսէ այսօրուան Քաղաքական Ժողովին։

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Տնօրէն Ժողովը, Հաճընի և Զորք-Մէրզմէնի (Տէօրթ Եօլ) առաջնորդարանները հեռագրեց երկուշաբթի օր թէ դպրոցական նոր չրջանէն սկսեալ, ինք կը ստանձնէ այդ երկու արկածեալ քաղաքաց ազգ. երկսեռ վարժարաններուն մատակարարութիւնը։ Ցաջողութիւն այս ազդաչէն խորհուրդին։

ՏՕՒՐԲԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ.— Օսմ. Երեսփ. Ժողովը պաշտօնապէս քուէարկած էր Քրիստոնէից զինուորագրութիւնը, և որոշուած էր որ 325 տարւոյ զինուորական տուրքը չի գանձուի։ Սակայն տեղ տեղ այդ տուրքը կը գանձուէր։ Վարչութիւնը բանակցութեան մտաւ Ելմտական Նախարարութեան հետ, ու երկուստեք որոշուեցան հետեւեալ պայմանները.—

1.— Ներկայ 1325 տարւոյ զինուորական տուրքը պիտի չգանձուի։

2.— Անցեալ 1324 տարւոյ տուրքը պիտի գանձուի։

3.— Ցետնեալ տուրքերէն միայն հարիւրին քսանը պիտի գանձուի։

4.— Եթէ այս տարուան ալ վճարողներ կան, անոնք ուրիշ կորուստներու հաշուոյն պիտի սեպուին։

Այս որոշումները հաղորդուեցան Թուրքիոյ բոլոր Տէֆթէրտարներուն։

ՓՈԽԱՆՈՐԴԱՐԱՆԸ կը ծանուցանէ թէ բացառիկ գործերու յաւելման պատճառաւ երէքշաբթի և ուրբաթ օրերը չպիտի կրնայ զբաղիլ նպատակ գործերով։

ՄԻՐՍԻՆԻՆ Որբանոցի Խնամակալութեան ատենապետ Վալանթէն էֆ. էք սէրճեան կը հեռագրէ Պատրիարքարան թէ, որբերը անարժեշտօրէն հարկ է զրրկել Պոլիս, քանի որ տեղւոյն մէջ հարկեցուցիչ պատճառներէ մղեալ անկարելի կ'ըլլայ անոնց մնայը։ Արդէն ասկէ առաջ 10 — 15ի չափ որբեր Պոլիս ղրկելու մտադրութիւն կար։

ԱԶԳ. ՀԱՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ՝ ամարանոց գացողներէ չատերուն կողմէ յայտնուած փափաքանաց գոհացում տալու նպատակաւ Դարբիէլ էֆ. Նորատունկեանի հովանաւորութեան ներքեւ ի նպաստ Ս. Փ. Ազգ. հիւանդանոցին սեպտ. 6/19 ին տրուելիք նուագահանդէսը վերջնականապէս տեղի պիտի ունենայ հոկտեմբեր 11/24 ին կիրակի օր։

ԵՐԲԱՇԻ Հայ Երիտասարդաց Միութիւնը յառաջիկայ շաբաթ գիշերուան համար չքեղ պարահանդէս մը կազմակերպած է, որ տեղի պիտի ունենայ Թագսիմի Թաղապետական պարտէզին մէջ։ Պարերը պիտի վարէ Պ. Փսալթի։ Պարահանդէսը պիտի սկսի գիշերուան ժամը 10ին (Ը. Ե.)։

ԹԱՏՐՈՆ.— Այս կիրակի գիշեր, Սկիւտարի լսարանը, ՉԱՐԻՖԵԱՆ թատերախումբը կը ներկայացնէ Քոնրն Դոյլի հռչակաւոր թատերախաղը, Անգլիացի աչխարհածանօթ խուզարկու Շերլօկ Հօլմս։

ՅՍՕՐՈՒՆ ՀՈՒԱՅՏԻՆԵՐ

ՊԵՐԼԻՆ, 16սեպտ.—Ֆրանս. դեսպան Պ. Քանպոն Գերմանիոյ նախարարապետին հետ ունեցած տեսակցութեանը մէջ խօսած է Թուրքիոյ ներքին դժուարութեանց վրայ։ Նախարարապետը յայտարարելով որ տրամադրութիւն կայ դեռ ատեն մը ալ վարկ ընծայելու օսմ. կառավարութեան, յոյս յայտնած է որ օսմ. կառավարութիւնը պիտի յաղթէ բոլոր դժուարութիւններուն և այսուհետև իր դիրքը պիտի ամրապնդէ։

ԼՈՆՏՈՆ (Պօլիվիա)—. Զրոյց կը շրջի թէ Բերու վերջնագիր մը ղրկած է Պոլիվիա, հարցնելով որ այս վերջինը կը համակերպի՞ թէ ոչ իրաւարարական վճռին՝ սահմանագլխի խնդրի մասին։

ՊՕԼԻՏԱՏ.— Բրէս Պիւրօ հետեւեալը կը հաղորդէ. «Ատենէ մը ի վեր, ալբանական մամուլին միջոցաւ, օտար թերթեր ամէն կարգի վրդովիչ լուրեր կը հրատարակեն ազգ. շարժումի մը մասին ընդդէմ արքայական գերդասանին և ի նպաստ հանրապետութեան հռչակման։ Արտօնուած ենք բացարձակապէս հերքելու այդ սխալ և նպատակաւոր լուրերը, որոնց նպատակն է Սերպիան ներկայացնել իբր կազմալուծուած և անիշխանական երկիր մը, արտասահմանի մէջ վարկաբեկ ընելու և եւրոպական հրապարակներու վրայ դէշ տրամադրութիւն մը առաջ բերելու համար, փոխառութեանց գործը դժուարացնելու դիտումով։ Կը հաւատանք թէ ոչ միայն ոչ է յուզում չկայ Սերպիոյ մէջ, այլև խոր հանդարտութիւն կը տիրէ։ Հոգեկան պայքարը դադրած է ղանազան կուսակցութեանց միջև, որոնք հանդարտօրէն կրպատեն Ազբուբինային գումարման, կեդրոնացուցիչ կառավարութեան մը ծրագիրը գործադրելու համար։

ՊԵՐԼԻՆ.— Պերլիներ Թակեպլաթ կը ծանուցանէ թէ Մենելիք կայսրը ծանրապէս հիւանդ է. հիմա Թաթիու կայսրուհին և յետադիմականներուն ձեռքը մնացած է իշխանութիւնը։ Բոլոր եւրոպացի պաշտօնեաները արձակուած են. օտար դեսպանատունները դժուարին կացութեան մը մատնուած են։

ԼՕՆՏՕՆ.— Նախկին ծովային նախարար լորտ Թուիտմաութ մեռաւ։

ՌՈԴԵՍՊՈՒՐԿ. — Ռէյ տեղեկութիւններ կը հաղորդէ Զինու կարծեցեալ սպառազինութեանց մասին ընդդէմ Ռուսիոյ։ Սա ստոյգ է որ պահակազօրքը աւելցուած և նոր զինուորներ զետեղուած են ամրոցներուն մէջ։ Կը կարծուի թէ երկաթուղիի երկրորդ գիծ մը պիտի շինուի Պայքալ լճին հիւսիսային մասին շուրջ, որովհետև միւս գիծը կրնայ սպառնալ չինական սահմանագլխին։

ՄԱՐՍԷՕՆ (Ֆրանսա).—Պահեստի 334րդ գունդին դրօշը Տիւհէսմի զօրանոցի ճեմիչին մէջ գտնուած է, պատառ պատառ եղած։

ՄԱՍՆԱԳԻՏ ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ

ՏՕՔԹ. ՈՒԼՈՒԹԼԵԱՆ

Գաղղիական եւ մուրային հիւանդութեան

Երկար ժամանակ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները իրեն մասնագիտութիւն ըրած, Տօքթ. Ուլուրլեան էֆ. որ ծանօթ է արդէն մայրաքաղաքիս Հայ բժշկական դասուն մէջ, այժմատած է բաւական երկար տարիներ Ազգ. Հիւանդանոցի և Շիշլիի Անկլանոցին մէջ։

Իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ, իր գործատեղին, Սիրքէճի Թրրամիայի ճամբուն ծէպիւս լուսանկարչատան առաջին յարկը։

Խնամով և կարճ ժամանակի մէջ դարմանուիլ փափաքողները կարող են իր փորձառութեան դիմել, համակրելի բժշկին մէթօտէն օգտուելու համար։

Աղքատները ձրի։

Ծանօթ. — Ամէն տեսակ գործողութիւններ միզանցքի և արգանդի հիւանդութեանց, մասնաւոր խմամքով։ 1—40

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԿՕՇԻԿՆԵՐԸ, ԱՐԱՆՑ ԴԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂՈՅ ՀԱՄԱՐ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

ԹԻՐԻՆԿ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՊԱԼԱԹԻԱ

ՊԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ,		2/15 Սեպտ.
Օսմ.Գանս. Միացեալ 4 %	Օ. Ո.	101 30
Ամենէն բարձր գին	»	101 32
Ամենէն վար գին	»	101 27½
Բուլգէր Երկաթուղի	Ֆր.	188 —
Ամենէն բարձր գին	»	188 75
Ամենէն վար գին	»	187 50
ԲԱՑՈՒՄ,		4/17 Սեպտ.
Օսմ. Գանս. Միացեալ 4 %, Ք.Ե.	Օ. Ո.	101 36½
» » » ժամէ ետ	»	101 36
Բուլգէր Երկաթուղի	Ֆր.	192 37
» » ժամէ ետ	»	192 50
Գորոսի Ռ. Պոյսոյ	»	438 —
Ծնաս. Երկաթ. Գարաֆ. Ռ. սերի	»	523 —
» » » Ռ. սերի	»	520 —
» » բաժնեգիր	Ա. Ռ.	14 62½
Միրքէթի Խայրիէ	»	— —
Շիրքէթի Խայրիէ Հատիպէ	»	1 25
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 37½
Օսմ. Գեսէյտ		17 25
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		8 27½
» ժուլիանա		4 17½
» պարատաթուղթ		491 —
Թրանվայ	Ֆր.	73 —
Տերքոսի Ջուրի Ընկ.		297 50
Գալիա Գարտայարէ		437 —
Միսիրլի Պանքա	Օ. Ռ.	6 10
Նէտիճ Գէօճա Թրամ. բաժնեգիր	»	2 —
Սալոնիկի Պանքա		122 —
Բորասա. առանձնաշնորհեալ		26 —
» սովորական		25 —
Գարասի Իպտիրի		572 50
Լաւրիոն	Ֆր.	59 —
Զարթրքա	»	44 50
Գրէսի Ֆոնտիէ Էժիբուէն հին		301 —
» » » նոր		255 50

ԼՈՆԺԻՆ

Աշխարհիս միակ ամենարՀիր ժամացոյցը, պատշաճապէս ընդունուած Միջազգեալ Նռնանդներու եւ Իտալիոյ ծովային նախարարութիւն երէն:

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ ԱՄԷՆ ՄԱՇՏՈՒԹԻՒՆ

Ինչո՞ւ Կիրթ ճաշակի և ուղիղ դատողութեան տէր ամէն գնորդ նախապատուութիւն կուտայ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցին: — Որովհետեւ ճշդութիւն, տոկունութիւն, Երբարուեստ աշխատութիւն և վայելչաձեւութիւն անոր գլխաւոր արժանիքը կը կազմեն և լրջօրէն երաշխաւորուած են։ Ինչո՞ւ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցը ամէնէն բազմաթիւ և ամենաբարձր վարձատրութեանց արժանացած է.—Որովհետեւ հիանալի կերպով կ'իրականացնէ արուեստին բոլոր կատարելագործումներն և իր նշանաւոր արդիւնքներով միշտ կը գերազանցէ համանման արտադրութիւնները։

5 մեծագոյն մրցանակներ.—*Անվերս* (1885), *Բարիզ* (1889), *Պրիսել* (1897). *Բարիզ* (1900), *Միլան* (1906)։
2 արտաքոյ մրցման, անդամ ժիւռիի.— *Ժրնէվ* (1896), *Թուն* (1899)։
4 Սեռիի մրցանակներ, 35ի աւելի ուրիշ մրցանակներ Նեօշատէլի դիտարանեն։
16 շքադրամներ.— *Բարիզ*, *Վիեննա*, *Ֆիլատէլֆիա*, *Անվերս Ամսթէրտամ*, *Զիքակո*, *Լն.*, *Լն.*։

50—16

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ** եւ **ՈՐԴԻ** Մեծ Շուկայ, Մանիֆազանըլար, 44—46. Կ. ՊՈԼԻՍ

Կը խնդրուի գաւառի մէջ սոյն վաճառատան բազմաթիւ յաճախորդներէն, պէտք ներկայանալէն առնուազն մէկ ամիս առաջ զրկել իրենց ապպարանքները, յապաղմանց չենթարկուելու համար։

Ցիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ գոնարեղէններ եւ ոսկի շղթաներ:

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՀԱՐՑ
Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ

Վիեննական Մխիթարեան Միաբանութեանս նորընտիր վարչութիւնը որոշած է իրէն. Պոլսոյ վարժարանին նոր զարկ մը և ժամանակիս նորագոյն պահանջմանց գոհացում տալ։ Ուստի, Վարժարանիս Տնօրէնութիւնը՝ Միաբանութեանս այս փափաքին համեմատ, իր մասնաւոր կէտ նպատակի պիտի ընէ, նախ լեզուները, և ի մասնաւորի Հայերէն և Տաճկերէն լեզուաց զարգացումը. երկրորդ՝ մաթեմատիքական բարձրագոյն գիտութեանց նոր մղում մը պիտի տայ. երրորդ՝ իր բոլոր մտադրութիւնը պիտի դարձնէ դէպ-ի բոցական ներքին և արտաքին բարեկարգութեան, հսկելով աչակերտաց վրայ հայրական սիրով խառն խստութեամբ և անաչառութեամբ։

Վարժարանս ունի արդի երկրորդական վարժարանեաց (école secondaire moderne—Realschule) ծրագիրը, միջավայրիս պիտոյիցը յարմարցուած. կ'ուսանի՝ դուրսի.

Ա. ԼԵԶՈՒՆԵՐ.— Հայերէն, տաճկերէն, գաղղիերէն, գերմաներէն և անգլիերէն (վերջինս ստիպողական է միայն երկու բարձրագոյն դասարանաց համար)։

Լեզուաց ուսումը դիւրացնելու համար մեծ բաժին տրուած է թարգմանութեանց ճիւղին և ի մասնաւորի տաճկերէնի, գերմաներէնի և հայերէն գրաբարի թարգմանութեանց։

Բ. ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՔ.— 1. Մաթեմատիքական, պարզէն մինչև բարձրագոյն թուաբանութիւն, գրահաշիւ, երկրաչափութիւն (մինչև նկարագրականը — descriptive) և երեքանկիւնաչափութիւն։

2. Բնական գիտութիւնք.— Բնական գիտելիք (հմտառօտ մարդախօսութեամբ), կենդանաբանութիւն, բուսաբանութիւն, հանքաբանութիւն, երկրախօսութիւն, տիեզերագրութիւն և տարերք աստղաբաշխութեան։

3. Առեւտրական.— Աշխարհագրութիւն, հաշուակալութիւն, թղթակցութիւն (տաճկերէն, գաղղիերէն և գերմաներէն) և արուեստախօսութիւն (technologie)։

4. Պատմութիւնք.— ա. տոհմային և ընդհանուր պատմ. (հին, միջին և նոր դարու)։

բ) Տոհմային դպրութեան և օտար ազգաց մատենագրութեանց։

Գ. ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏՔ. 1) Ուրուագրութիւն (գծականովն հանդերձ — dessin linéaire)

2) Երաժշտութիւն. Դաշնակ և քնար (ոչ-ստիպողական)։

Դասերը գաղղիերէն և գերմաներէն լեզուաւ կ'ուսանդուին, իսկ հայերէն և տաճկերէն իրենց յատուկ լեզուներովը։

Վարժարանիս մէջ կը դասախօսեն 22 ներքին և արտաքին ուսուցիչք։

Վարժարանս կը բացուի Սեպտ. 4/17ին։

Նորամուտ աչակերտաց ընդունելութեան համար՝ կարելի է խօսիլ ամէն օր մինչև կէսօր։

Հ. ՎԱՐԴԱՆ ՄԵԼԲԻՍԵԹԵԼԿԵԱՆ
Վարիչ Վիեննական Մխիթարեան
Վարժարանին

6—10

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.—Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ 1909 սեպտ. 1/14էն սկսեալ, հարիւրին երկու (2%) տոկոս պիտի վճարուի Մրացեալ փոխառութեան պարտաթուղթերուն թիւ 12 կտրոններուն համար։ Կտրոնին վրայ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ տոկոսին վճարումը պիտի կատարուի մինչեւ 31/13 փետր. 1910։ Այդ պայմանաժամէն յետոյ վճարումները Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի կատարուին։

5—5

La Grande Fabrique
S. Stein.

ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՆՈՐՈՅԹՆԵՐՈՒՆ
ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ՄԹԵՐՔԸ
ՓՆՏՌԵՑԷՔ,
ՇԹԱՅՆ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ

Ու զգեստեղէնի համար Արեւելքի ամէնէն մեծ վաճառատունն է:

ՊԱԼՔԱՆ
Առանձնաշնորհեալ ապահովագրական ընկ.

Դրամագլուխ եւ պահեստ	Ֆրք.	9,500,000
Վերապահովագրական դրամագլուխ եւ պահեստ	»	142,750,000

ՊԱԼՔԱՆ *ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ ամէն տեսակ կահ կարասի եւայլն, Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ շատ դիւրամատչելի պայմաններով, իսկ իր միւս երկրորդ հիւղը որ անմրցելի գիներով և պայմաններով օժտուած է, կը կատարէ բոլոր տեսակ ապահովագրութիւն, ընտանեքան, մանուկներու, եւայլն եւայլն։*

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ Խ. ՖՐԱՆԿԻԼՕՖ եւ ԸՆԿ
Պոլիս, Անանիասիս խան

ՍՕՍԻԷԹԷ ՄԻԻԹԻՒԷԼ ՖՐԱՆՍԷԶ
ՏԸ ԼԻՕՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՆԵՐ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՅԱՏՈՒԿ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՕՆԹՐՕԼԻ ՏԱԿ

Լիոն, Օթէլ տը Վիլ փողոց, թիւ 77

ԱՄԵՆԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆԸ, ՈՐ 1909 ՄԱՅԻՍ 15ԻՆ ՈՒՆԷՐ

Բաժնետէր 192,169
Ստորագրուած դրամագլուխ 215,573,800 *ֆր.*
Վճարուած դրամագլուխ 1,581,300 »

Վճարումներ 1 ֆր.էն սկսեալ. 100—500—1000 ֆր.ի և անկէ աւելի գումարներով ապահովագիրներ, 1—12 տարուան և աւելի պայմանաժամի մէջ վճարելի։

Ընդհ. գործակալ *ԹՈՒՐՔԻՈՅ, ԵԳԻՊՏՈՍԻ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ, ՊԱԼԿԱՆԵԱՆ ԵՐԿՐԱՑ ՀԱՄԱՐ*

ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՏԸ ՖԱՐՍ

Ղալաթիա, Սեն-Բիէր խան, թիւ 25-26

Կ. Պոլսոյ ընդհ. գործակալութեան դրամատուն՝ **ԲՐԻՏԻ ԼԻՈՆԷ**, Ղալաթիա.

Գործունեայ գործակալներ կը փնտռուին տրուարձաններու, օսմ. նահանգներու և յիշեալ երկիրներու համար։ Նպաստաւոր պայմաններ։

50—7

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒՆԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱԴԷ ԵՒ ԸՆԿ
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Օգս. 31ին, *Ժօնի*, *Մարսիլիայէն*
Սեպտ. 7ին, *Իմիրեդի*, *Սեւ Ծովէն*

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Սեպտ. 1ին, *Իօնի Սեւ Ծով*
Սեպտ. 8ին, *Իմիրեդի*, *Մարսիլիա*։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 *ֆր.*
» » *Մարսիլիայ* » 160 »
Բ. » *Բարիզի* » 150 »
» » *Մարսիլիայ* » 120 »
Ա. կարգ Լոնտոնի համար 248.35 *Ֆր.*։
Բ. կարգ 185.10 *Ֆր.* (*Տիէրի համար*)։
Ճեղեկութեանց համար դիմել Գալաթա, Ղալաթիոյ Թոփհանէ, քարափին վրայ։

15 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Աւստրեւամերիկեան
(Cie. de navigation Austro-Americana)
ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին Հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պատուակ ունին։ Սնունդը խնամեալ է։ Ելեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Ղալաթիա, Բըլեթիմ խան, թիւ 18—19։

Ընդհ. գործակալ
ԹԼՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄՈՒԶԻ

ՏՕՔԹ. Ա. ՈՒՆՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ ելեքտրականութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած suf օդի, տիաթանօսֆորիի, պոսֆորֆորիի, հօզոթակսֆորիի *ու ամէնէն նորահնար մեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կը դարմանէ՝ խուլութիւնը, գլխու պտոյտը ու հինցած ցաւերը, ականջի խժալը ու ականջի, քիթի, բերնի, կոկորդի ու խուչակի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։*

Նամանաւանդ երեսի ու քիթի վրայ եղած տգեղութիւնները, որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին, առանց գործողութեան, կատարելապէս կը չտկէ նորահնար գործիքով մը, որուն շնորհիւ բազում այդ կարգի հիւանդներու Եւրոպիոյ մէջ բժշկուած ըլլալը կ'ապացուցանէ։

Վիզի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և տղոց կոկորդի նշիկները (պատէմիք) կը հանէ, առանց արիւնահոսութեան իր մասնաւոր գործիքովը։

Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէս օր, Պահէքգաւու, Համիտիյէ սէպիլի դէմ, Աբիկ Իւթիւճեան դեղարանը. իսկ կէս օրէ վերջ, իր տունը, Բերա, Շիտակ ճամբայ, Թագսիմ, Ֆրանս. հիւանդանոցին դէմ, թիւ 41։

Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ իր տունը դիմող ամէն հիւանդները, իսկ վկայեալ աղքատները ամէն օր ձրիաբար դարմանելու պատրաստ է։ 50—20

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ՎԵՐ
ՃԱՆՉՑՈՒԱԾ Է
Միլքմէյտ Պրէնտ
Սուիս Միլքը
ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ
ՍՆՈՒՆԴՆ Է

Ամէն անոնք որ գործածած են այս կաթը՝ կ'ընդունին որ

ՄԻԼՔՄԷՅՏՍ ՊՐԷՆՏ ՍՈՒԻՍ ՄԻԼՔԸ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ Է ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ
ԿՆՆՈՒԱԿԱՆ՝ ԿԵՐԱԿՈՒՐԻ ՀԱՄԱՐ
ԵՒ ԱՄԷՆՈՒՆ ՄԱՆԿԱԿԱՆ

50—23

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄԸ ՅՈՅՑ ՏՈՒԱՒ ԹԷ
ՆԷՍԼԷԻ ԿԱԹԸ

Բնինին կատարեալ սնունդ մը կը կազմէ. բժիշկներուն եւ մայրերուն միաձայն վճռին համաձայն

ՆԷՍԼԷԻ ԿԱԹԸ

Թանկագին սնունդ մըն է տղոց եւ տկարակազմներու համար:

50—23

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.— Մախու են 24 ձիու ուժ ունեցող քարիւղաշարժ մոթէօրներ, որոնք չատ լաւ վիճակի մէջ կը գտնուին։ Անոնք որ կ'ուզեն գտնել այդ մոթէօրները, պէտք է դիմեն Օսմ. Կայս. Պանքային մատակարարական ճիւղը, Ղալաթիա։ 12—12

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ